

15.03.2018, 19:01

Klavessiinimängija Saale Fischer: vanamuusika ei ole kuiv traktaadiklõbin

[\(2\)](#)



Keiu Virro

keiu.virro@epl.ee



Klavessiinimängija Saale Fischer peab vanamuusika üheks suureks eeliseks seda, et interpreedil jääb üksjagu ruumi ka fantaasia jaoks. Foto: Rauno Volmar

Vanamuusikapäeva eestvedaja aitab väärtustada Euroopa tohutu pikka muusikapärandit.

Internetikommentaaridest selgub, et Eesti Laulu poolfinaalide vaheklipp, kus eetrisse jõudis „Verona” renessanss-stiilis töötlus, meeldis inimestele kohati rohkemgi kui Koidu ja Laura originaal. Uue seade autor Saale Fischer sõnab, et sellised ettevõtmised sobivad talle. „Mulle tundub, et klassikalises muusikas võetakse end sageli liiga tõsiselt. „Veronas” tegime me ju nalja, ei solkinud ühtki klassikalist lugu ja püüdsime lihtsalt esituslaadi inimestele lähemale tuua,” ütleb ta. Nii viitaski loo algus otseselt 17. sajandi taktimööduta prelüüdile, järgnes Itaalia seade umbkaudu 1600. aastast. „Edasi läks muidugi kapustnikuks.”

Sellised projektid on siiski vahelepõige muudele tegemistele. Praegu kulub Eesti muusika- ja teatriakadeemia doktorandi Saale Fischeri aeg peamiselt 21. märtsil toimuva Euroopa vanamuusikapäeva Eesti ürituste korraldamisele. „Vanamuusikapäeval osalevad peaaegu kõik

Euroopa riigid, sellega võivad vabatahtlikult liituda kõik soovijad. Mõte on väärtustada Euroopa tohutu pikka muusikapärandit ja tuua see laiemale avalikkuseni," tutvustab Fischer tausta. Vanamuusikapäeva patroon on UNESCO, üritust veab Euroopa vanamuusika assotsiatsioon.



"Verona" renessanssversioon pälvis väga palju positiivset tagasisidet. Foto: Tarmo Aarma/ERR

Enim osalejaid on Prantsusmaal, kus üritusega on seotud ka rahvusringhääling. Ent Eesti, kus vanamuusikapäeva tähistatakse neljandat korda, on samuti üks aktiivsemaid osavõtjaid. Pole ilmselt ka ime, arvestades eestlaste suurt muusikaarmastust. „Paljud vanamuusikapäeva üritused on koolikontserdid. See tähendab, et meil on vanamuusika mängimise püramiidi alumine ots väga lai. Kuressaares, Viljandis, Rakveres ja Tartus on tugev traditsioon. Bachi ja Telemanni mängivad minu meelest lastemuusikakoolis peaaegu kõikide õpilased,“ räägib Fischer.

Klavessiin sobib alustamiseks

Eesti muusikakoolides klavessiinidest puudus ei ole. Enamik neist on ostetud legendaarselt pillimeistrilt Peeter Talvelt. „Mulle isiklikult tundub, et klavessiin on lapsele alustamiseks palju sõbralikum pill kui klaver. Klavessiini jaoks on vaja vähem jõudu ja toon on kohe ilus. Teine levinud muusikakoolide pill on plokkflööt, mis on samuti vanamuusikapill,“ toob ta näiteid. Fischer ütleb, et talle lapsena klaverimäng ei istunud. Ka romantilise muusika lood ei kõnetanud kuidagi. Nii ongi lemmikuteks kujunenud hoopis vanamuusika ja nüüdismuusika. „Romantiline muusika on see, mis võtab sul õlgadest ja hüüab: „Kuula mind!“ Vanamuusika on intiimsem. Mulle meeldib ka ansambelis mängida, suur osa klavessiinimängija tööst ongi kas solistide saatmine või ansamblimäng,“ räägib Fischer. Tema üks olulisemaid projekte on muide barokkansambel Floridante, mis mõistagi samuti vanamuusikapäeval üles astub.

Fischeri jaoks on üks vanamuusika eeliseid ka see, et interpreedil on fantaasia jaoks üksjagu ruumi. Näiteks barokksaated ongi kirja pandud vaid bassis. „Lugu võib olla sama, aga kui solist on erinev, siis muudan saadet vastavalt temale. Ei ole nii, et õpid 20-aastaselt ühe saate ära ja mängid seda 40-aastaselt ikka samamoodi.“

Paljud inimesed tulevad pärast kontserti ütleva, et polekski arvanud, et see muusika võib nii ilus olla.

Vanamuusika kui mõiste võib mõnd inimest pelutada, aga Fischer arvab, et ei peaks. „Võib-olla Bachi populaarsus hirmutab inimesi. Tema muusika on väga sügav ja nauding selle kuulamisest eeldab kogemust. Väljaspool seda on vanamuusika tegelikult hästi kuulajasõbralik. Teosed on lühikesed, ükski barokksonaat ei kesta üle kümne minuti,“ ei ole ta nõus vanamuusikat nišiteemaks pidama. „Eks see sõna, vanamuusika, jätab krõbeda kuiviku kõrvaltähenduse kõlama, aga põhjusega. Paljud inimesed tulevad pärast kontserti ütleva, et polekski arvanud, et see muusika võib nii ilus olla. Aga see ei ole kuiv muusika ega traktaadikrõbin.“

Vanamuusikapäeval tasub peale muude kontsertide külastada ka Hopneri majas asuvat barokikohvikut. „Selle taga on minu suur soov mitte olla nii tõsine,“ muigab Fischer. Mahetoodangukohvikus pakutava kohvi ja kookide kõrvale saavad külalised igal täistunnil kuulda eri bändi. Inimesed võivad tulla rahulikult juttu ajama, muusika mängib taustaks. „Kui järele mõelda, siis suur osa barokkmuusikast ongi algselt sellises kontekstis kõlanud. Näiteks mängiti seda kuninga tegevuste taustaks – ärkamise, riietumise, söömise. Telemannil on lausa kogumik, mis tõlkes tähendab lauamuusikat. Ja ka meie üritus on selline, kuhu võib tulla ka lastega ja keegi ei vaata kurja näoga, kui kahvel kukub,“ julgustab Fischer.



Foto: Rauno Volmar

Euroopa vanamuusikapäev

21. märtsil

TEATRI- JA MUUSIKAMUUSEUM

14 ja 15 Otsa-kooli vanamuusikaõpilaste kontsert

HOPNERI MAJA

Diele barokikohvik (sissepääs Vanaturu kaelast)

16 ansambel Gambare – keskaja ja renessanssmuusika

17 vanamusa uued anded – EMTA ja Siba barokitarid: Anete Ainsaar (barokkviul), Tiina Mäe (barokkviul), Johanna Randvere (barokktšello), Piibe Talen (klavessiin)

18 kursuse Gambavaim osalejate lõppkontsert – konsortmuusika

PEASAALIS (Raekoja plats 18)

19 kontratenor Ivo Posti, ansamblid Floridante ja Väike Ring

VANALINNA MUUSIKAMAJA (Uus 16c)

18 VHK muusikakooli õpilaste ja õpetajate kontsert

RAKVERE MUUSIKAKOOL (C. R. Jakobsoni 8)

18 Rakvere muusikakooli õpetajate ja õpilaste kontsert

KURESSAARE LAURENTIUSE KIRIK

18 Kuressaare muusikakooli õpetajate ja õpilaste kontsert „Võluvalt nooruslik vana”

KADRINA KESKKOOL (Rakvere tee 4)

11.40 Kadrina kunstide kooli õpetajate ja õpilaste kontsert

VÄÄNA MÕISAKOOL

12 Tabasalu muusikakooli plokkflöödiõpilaste ja VHK klavessiiniõpilaste ühiskontsert

KUMNA MÕIS

17 Tabasalu muusikakooli plokkflöödiõpilaste ja VHK klavessiiniõpilaste ühiskontsert

20. märtsil

TARTU H. ELLERI NIM MUUSIKAKOOL

18 Elleri-kooli klaveriõpilaste ja EMTA vanamuusikatudengite ühiskontsert

26. märtsil

VILJANDI MUUSIKAKOOL (C. R. Jakobsoni 16)

18 Viljandi muusikakooli õpetajate ja õpilaste kontsert

Soovin raha tagasi



See leht on trükitud EESTI PÄEVALEHE internetivärvast
Adress <http://epl.delfi.ee/archive/article.php?id=81429399>